

הַלְבוֹת עֲבוֹדַת יוֹם הַכַּפּוּרִים

מִצְוֹת עֲשֵׂה אַחַת וְהִיא שְׂעִיעֲשֵׂה מַעֲשֵׂה יוֹם הַכַּפּוּרִים כְּלוּ עַל הַסֵּדֶר כִּמּוֹ שְׁכָתוֹב בַּפָּרָשָׁה אַחֲרֵי מוֹת, הַקְּרָבָנוֹת וְהַיְּדוּיִין וְשִׁלּוּחַ הַשָּׁעִיר וְשִׁאֵר הָעֲבוֹדָה. וּבְאוֹר מִצְוָה זוֹ בַּפָּרָקִים אֵלּוּ.

הַלְבוֹת עֲבוֹדַת יוֹם הַכַּפּוּרִים פָּרָק א

א. מִצְוֹת הַצּוּם מִקְרִיבִין תָּמִיד בַּשַּׁחַר וְתָמִיד בֵּין הָעֶרְבִים, כְּסֵדֶר כָּל יוֹם וְיוֹם; וּמִקְרִיבִין מוֹסֵף הַיּוֹם פֶּר וָאֵיל וְשִׁבְעָה כִּבְשִׁים, כֶּלֶן עוֹלוֹת, וְשָׁעִיר חֹטָאֵת נַעֲשֶׂה בַּחוּץ, וְהוּא נֹאכֵל לָעֶרֶב.

ב. וְעוֹד מִקְרִיבִין יֵתֵר עַל מוֹסֵף זֶה, פֶּר בֶּן בָּקָר לְחֹטָאֵת וְהוּא נִשְׂרָף, וָאֵיל לְעוֹלָה וְשְׁנֵיהֶם מְשֻׁלְּכוֹהֵן גָּדוֹל; וָאֵיל הַבֹּא מְשֻׁלְּצָבוֹר הָאֱמוּרָה בַּפָּרָשָׁה "אַחֲרֵי מוֹת" (ויקרא טז, א), הוּא הָאֵיל הָאֱמוּרָה בַּחֲמֹשׁ הַפְּקוּדִים בְּכֻלָּל הַמוֹסֵף וְהוּא הַנִּקְרָא אֵיל הָעֵם. וְעוֹד מִבְּיָאִין מְשֻׁלְּצָבוֹר, שְׁנֵי שָׁעִירֵי עֲזִים אֶחָד קָרֵב חֹטָאֵת וְהוּא נִשְׂרָף, וְהַשְּׁנִי שָׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח.

ג. נִמְצְאוּ כָּל הַבְּהֵמוֹת הַקְּרָבָנוֹת בְּיוֹם זֶה, חֲמִשָּׁה עָשָׂר: שְׁנֵי תָמִידִין וּפֶר וְשְׁנֵי אֵילִים וְשִׁבְעָה כִּבְשִׁים, כֶּלֶן עוֹלוֹת; וְשְׁנֵי שָׁעִירִים, חֹטָאֵת אֶחָד נַעֲשֶׂה בַּחוּץ וְנֹאכֵל לָעֶרֶב, וְהַשְּׁנִי נַעֲשֶׂה בַּפְּנִים וְנִשְׂרָף; וּפֶר כּוֹהֵן גָּדוֹל לְחֹטָאֵת, וְהוּא נִשְׂרָף.

ד. עֲבוֹדַת כָּל חֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּהֵמוֹת אֵלּוּ הַקְּרָבִין בְּיוֹם זֶה, אֵינָה אֶלָּא בְּכוֹהֵן גָּדוֹל בְּלִבָּד אֶחָד כּוֹהֵן הַמְּשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה, אוֹ הַמְּרַבֶּה בַּבְּגָדִים. וְאִם הִיְתָה שַׁבָּת אִף מוֹסֵף שַׁבָּת, אֵין מִקְרִיב אוֹתוֹ אֶלָּא כּוֹהֵן גָּדוֹל. וְכֵן שִׁאֵר הָעֲבוֹדוֹת שְׁלִיּוֹם זֶה כְּגוֹן הַקְּטֹרֶת הַקְּטָרֶת שְׁלֹכָל יוֹם, וְהַטָּבַת הַנְּרוֹת הַכֹּל בְּכוֹהֵן גָּדוֹל נִשְׁוִי: שְׁנֵי אֱמֹר "וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ, וּבְעֵד בֵּיתוֹ" (ויקרא טז, ו; ויקרא טז, יא; ויקרא טז, יז), זֶה אֲשֶׁתּוֹ.

ה. שְׁבַעַת יָמִים קֹדֶם לְיוֹם הַכַּפּוּרִים, מִפְּרִישִׁין כּוֹהֵן גָּדוֹל מִבֵּיתוֹ לְלִשְׁכָּתוֹ שְׁבַעֲמִיָּדָשׁ; וְדָבָר זֶה, קִבְּלָה מִמֶּשֶׁה רַבְּנוֹ. וּמִפְּרִישִׁין אוֹתוֹ מֵאֲשֶׁתּוֹ כָּל שְׁבַעַת יָמִים אֵלּוּ שְׁמָא תִּמְצָא נִדָּה, וְנִמְצָא טָמֵא שְׁבַעַת יָמִים וְאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲבֹד; וּמִתְקִינִין לוֹ כּוֹהֵן גָּדוֹל אַחֵר שְׁאֵם יֵאָרֶע בְּזֶה פְּסוּל, יַעֲבֹד הָאֶחָד תַּחְתָּיו.

ו. בֵּין שְׁאֵרֶע בּוֹ פְּסוּל קֹדֶם תָּמִיד שְׁלִשְׁחַר, בֵּין שְׁאֵרֶע בּוֹ אַחֵר שֶׁהַקְּרִיב קְרָבָנוֹת זֶה שְׁנִכְנַס תַּחְתָּיו, אֵינוֹ צָרִיךְ חֲנוּךְ, אֶלָּא עֲבוֹדָתוֹ מִחֲנֻכָּתוֹ, וּמִתְחִיל מִעֲבוֹדָה שְׁפִסֵּק בָּהּ הָרֵאשׁוֹן. עֶבֶר יוֹם הַכַּפּוּרִים הָרִי הָרֵאשׁוֹן חוֹזֵר לַעֲבוֹדָתוֹ, וְהַשְּׁנִי עוֹבֵר. וְכָל מִצְוֹת כִּהְנֶה גָּדוֹלָה עָלָיו, אֶלָּא שְׁאֵינוֹ עוֹבֵד כְּכוֹהֵן גָּדוֹל; וְאִם עֶבֶד, עֲבוֹדָתוֹ כְּשֶׁרָה. וְאִם מֵת הָרֵאשׁוֹן, זֶה הַשְּׁנִי מִתְּמַנֶּה תַּחְתָּיו.

ז. בְּשִׁבְעַת יָמִים אֵלּוּ, מִזִּין עָלָיו מֵאֶפֶר הַפָּרָה, בְּשִׁלִּישֵׁי לְהַפְּרָשָׁתוֹ, וּבְשִׁבְעֵי שָׁהוּא עָרֵב יוֹם הַכַּפּוּרִים שְׁמָא נִטְמָא בְּמֵת, וְלֹא יָדַע. וְאִם חָל יוֹם שַׁבָּת בְּשִׁלִּישֵׁי אוֹ בְּשִׁבְעֵי שָׁלוֹ, דּוֹחִין אֶת הַהֲזִיָּה.

ח. כָּל שְׁבַעַת הַיָּמִים, מְרַגְּלִין אוֹתוֹ בְּעֲבוֹדוֹת זוֹרֵק אֶת הַדָּם, וּמִקְטִיר אֶת הַקְּטֹרֶת, וּמְטִיב אֶת הַנְּרוֹת, וּמִקְטִיר אַבְרֵי תָמִיד עַל הַמִּזְבֵּחַ: כִּדִּי שִׁיחֶיהָ רָגִיל בְּעֲבוֹדָה בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים.

ט. ומוסרין לו זקנים מזקני בית דין, וקוראין לפניו ומלמדין אותו עבודת היום וסדורה; ואומרין לו, אישי כוהן גדול, קרא אתה בפיד, שמא שכחת או שמא לא למדת דבר זה. וערב יום הכפורים בשחרית, היו מעמידין אותו בשער המזרח, ומעבירין לפניו פרים ואילים וכבשים, כדי שיהיה מכיר ורגיל בעבודה.

י. כל שבעת הימים, לא היו מונעין ממנו מאכל ומשקה. ערב יום הכפורים עם חשכה, לא היו מניחין אותו לאכל הרבה שהמאכל מביא את השינה; ולא היו מניחין אותו לישן, שמא יראה קרי; ולא היו מאכילין אותו דברים המרגילין לשכבת זרע, כגון ביצים וחלב חם וכיוצא בהן.

יא. בימי בית שני, צץ המינוח בישראל, ויצאו הצדוקיין, מהרה יאבדו שאינן מאמינין בתורה שבעל פה. והיו אומרין שקטרת שליום הכפורים, מניחין אותה על האש בהיכל חוץ לפרכת, וכשיעלה עשנה, מכניס אותה לפנים לקדש הקדשים; הטעם זה שכתוב בתורה "כי בענן, אראה על-הכפרת" (ויקרא טז, ב), אמרו שהוא ענן הקטרת.

יב. מפי השמועה למדו חכמים, שאין נותן הקטרת אלא בקדש הקדשים לפני הארון שנאמר "ונתן את-הקטרת על-האש, לפני ה'" (ויקרא טז, ג). ולפי שהיו חוששין בבית שני, שמא כוהן גדול זה נוטה לצד מינות, היו משביעין אותו ערב יום הכפורים, ואומרין לו: אישי כוהן גדול, אנו שלוחי בית דין ואתה שלוחנו ושלוח בית דין; משביעין אנו עליך במי ששפן את שמו בבית הזה, שלא תשנה דבר מכל שאמרנו לך. והוא פורש ובוכה, על שחשדוהו במינות; והן פורשין ובוכין, לפי שחשדו מי שמעשיו סתומין שמא אין בלבם כלום.

יג. כל לילי יום הכפורים כוהן גדול יושב ודורש, אם היה חכם, ואם היה תלמיד, דורשין לפניו; אם היה רגיל לקרות, קורא, ואם לאו, קוראין לפניו: כדי שלא יישן. ובמה קוראין לפניו, בכתבי הקדש. בקש להתנמנם, פרחי לוייה מכין לפניו באצבע צרנדה; ואומרין לו, אישי כוהן גדול, עמד והצטנן מעט על הרצפה, כדי שלא יישן. ומתעסקין עמו, עד שמגיע זמן השחיטה; ולא היו שוחטין עד שמכירין שעלה השחר בודאי, שמא ישחטו בלילה.